

Ky dokument nuk është prova. Prova janë bajtët e ruajtur: HTML-ja e faqes, pamja e saj, dhe zinxhiri i hash-eve që i lidh. Kjo dëshmi është paraqitja e tyre, e prodhuar automatikisht. Verifikohet me kodin më poshtë **pa na pyetur ne**.

ARTIKULLI

TITULLI	"500 projekte kullash"/ The Guardian: Çfarë fshihet pas bumit të ndërtimeve në Shqipëri?
ADRESA	https://boldnews.al/2026/10/02/500-projekte-kullash-the-guardian-cfare-fshihet-pas-bumit-te-ndertimeve-ne-shqiperi/
BURIMI	boldnews.al
GJENDJA	online

KOHA

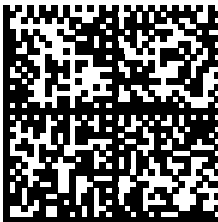
KAPUR NGA NE	2 tetor 2026, 13:11:48 UTC <i>Dritarja jonë e pasigurisë: ± 300 s — intervali me të cilin e kontrollojmë këtë burim.</i>
DEKLARUAR NGA PORTALI	2 tetor 2026, 13:10:27 UTC <i>Koha e deklaruar vjen nga pala që po vlerësohet. Ora jonë nuk preket prej saj, dhe të dyja shfaqen këtu të ndara.</i>

HASH-ET · SHA-256

PËRMBAJTJA	df0b55cd2d11ee294142884db8f0d265fb2491a965c283b6c6eec3366e089c82
TEKSTI	00cae899329c59eb34c3b4b5af79195831d2204df7577f877012773a86bd4de7
PAMJA	fbca4948be7442f1aadd6b63a64a23e331eb052622bc8aece8769fbb5fd8eeee

ZINXHIRI I PROVËS

KJO HYRJE	0e76f250e89a5ea1a2f11ec4bff170619d90da6c84876d5cc6448f6607f35290
E MËPARSHMJA	—
RRËNJA MERKLE	—
ANKORIMI	nuk është ankoruar ende <i>Kjo hyrje nuk është përfshirë ende në asnjë pemë Merkle të dërguar. Zinxhiri i hash-eve provon rendin dhe integritetin; koha jo.</i>

SKANOJE PËR TA VERIFIKUAR

Kodi të nxjerr te eksploruesi i STAMLES. Ai regjistër nuk është yni: nëse serveri ynë bie nesër, vula mbetet aty ku është.

Faqja tregon njërin nga tri gjendjet — **nuk u gjet, në radhë**, ose **e konfirmuar** me bllokun, rrënjën Merkle dhe transaksionin në Polygon. Krahazo hash-in që gjen atje me atë të shtypur më lart: nëse përputhen, kjo kapje ekzistonte para asaj ore, dhe ne nuk mund ta kishim ndryshuar pas saj.

<https://scan.stamles.eu/verify/0e76f250e89a5ea1a2f11ec4bff170619d90da6c84876d5cc6448f6607f35290>

PAMJA E FAQES

Renderuar nga HTML-ja jonë e ruajtur, jo nga rrjeti. **Riprodhon kopjen tonë, jo pamjen e atëhershme:** stilet dhe imazhet e largëta mund të mos ekzistojnë më ose të kenë ndryshuar.

Motori: chromium-stored+assets · dritarja 1280×1024 px

Fillimi > AKTUALITET

"500 projekte kullash"/ The Guardian: Çfarë fshihet pas bumit të ndërtimeve në Shqipëri?

15:10 : 02/10/2026 në AKTUALITET, INVESTIGIME, KRYESORE

Nga Oliver Wainwright

Në vjeshtën e kaluar, isha ulur me një arkitekt të shquar në Nju Jork, kur telefoni i tyre nuk pushonte së rënuri. Më në fund kontrolluan mesazhet dhe qeshën me të madhe. "Oh, biseda e Ushtrisë së Arkitekturës Shqiptare po nxehet përsëri", thanë ata. "Duket sikur Edi ka disa projekte të reja për ne."

Edi ishte **Edi Rama**, kryeministri i Shqipërisë që nga viti 2013, i cili ka kryesuar transformimin e shpejtë të vendit ish-komunist me një flotë projektesh ndërtimi joshëse. Ka kulla gjarpëruese në Tiranë, së bashku me hapësira publike fituese çmimesh, vendpushime bregdetare mbresëlënëse dhe shumë vizione të tjera verbuese në rrugë e sipër – të gjitha tani të mbledhura së bashku në një libër të ri të fuqishëm, Dosjet Shqiptare.

Rezultoni se ndryshimi i pamjes së vendit është koordinuar pjesërisht nëpërmjet një grupi në WhatsApp (shkurt "Arkivi Shqiptar") i cili përfshin disa nga arkitektët më të famshëm në botë. Është një forum ku ndahen arritjet, festohen projekte të reja dhe kryeministri i madhmbrojtës mbulohet me lëvdata për trimërinë dhe guximin e tij. Arkitekti i Nju Jorkut e përshkruan situatën në mënyrën e një filmi me superheroj: Rama dërgon sinjalin dhe arkitektët e famshëm të botës mbledhen në ndihmë me dizajnet e tyre të guximshme. Shikoni mjaftueshëm mirë dhe mund të shihni edhe shqiponjën dykrenare shqiptare të projektuar në qiellin e natës.

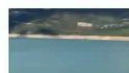

TË GJITHA

"500 projekte kullash"/ The Guardian: Çfarë fshihet pas bumit të ndërtimeve në Shqipëri?

15:10 : 02/10/2026

Liçeni i Fierzës drejt niveleve kritike, niveli i ujit zbret në 266.95 metra

15:03 : 02/10/2026

DETAJET nga aksioni blic", SPAK i merr telefonin Ard Veliut

14:56 : 02/10/2026

Kontrollet për KAYO, çfarë sekuestroi SPAK-u

14:45 : 02/10/2026

Kontrollet e SPAK për KAYO/PD: Shkoni te Rama, ai është shefi i aferës!

14:39 : 02/10/2026

"Finlanda të bën të luash keq", Maran shpjegon zgjedhjet: Ja pse nuk luan Kerjota! Pilo dhe Mitaj mund të aktivizohen vetëm...

14:30 : 02/10/2026

Të shtëna me armë gjatë natës në Tiranë, policia shpall në kërkim dy persona

14:06 : 02/10/2026

Lexo edhe:

Kontrollet e SPAK për KAYO/ PD: Shkoni te Rama, ai është shefi i aferës!

Rama për "WELT": Korrupsioni po luftohet, por drejtësia "nuk është europiane"

Biseda në WhatsApp mund të jetë konfidenciale, por "Dosjet Shqiptare" është gjëja tjetër më e mirë. Është një dokument i jashtëzakonshëm, në mënyra që janë të qëllimshme dhe jo. Në parathënien e tij, Rama e përshkruan librin si "një dokument të çmuar prapa skenave" të një procesi që po "e ngre Shqipërinë në një mënyrë që askush nuk e parashikoi". Është një drejtori ëndërrash që të hap sytë, në të cilën 60 praktika ndërkombëtare (dhe asnjë shqiptare) paraqesin planet e tyre për mbi 500 projekte në të gjithë vendin.

Megjithatë, për kritikët e Ramës, libri është një dosje me 800 faqe dhe 2.2 kg me prova. Ata tregojnë për paqartësinë e vendimarrjes, shkatërrimin e trashëgimisë, dëbimet me forcë, shkeljen e peizazheve të mbrojtura dhe rolin e industrisë së ndërtimit në Shqipëri në pastrimin e parave për krimin e organizuar. Publikimi është plot me dëshmi të dorës së parë nga arkitektë që dokumentojnë përvojat e tyre, dhe një deputet i opozitës e ka quajtur atë "pështesën e vërtetë" – megjithëse nuk ka asnjë sugjerim se arkitektët kanë qenë të përfshirë në ndonjë keqpërje. Rama ka të drejtë që askush nuk e parashikoi: shumica e projekteve në faqet e librit janë lajme për popullsinë lokale, e cila ka reaguar me tërbim.

"Starchitects shkoni në shtëpi!" shkruhej në një pankartë në një protestë të zhurmshme në qershor, jashtë një vendi në Tiranë, ku shumë nga arkitektët në libër u mbledhën për një event ekskluziv për të festuar punën e tyre dhe për të lançuar botimin. "Ku është publiku?" shkruhej në një tjetër. Biletat për festivalin e arkitekturës, të titulluar Peizazhe të Bollëkut, kushtojnë deri në 200 euro, në një vend ku paga mesatare mujore është 700 euro. Kjo ndodhi në një moment të ngarkuar, vetëm pak javë pasi protestat e mëdha kombëtare u ndezën nga planet multimiliardë dollarëshe për të zhvilluar rezervatin natyror të Zvërnecit dhe ishullin e afërt të Sazanit në një vendpushim luksoz, të mbështetur nga familja Trump.

Të quajtura revolucioni i flamingove, në lidhje me habitatet e brishta që kritikët thonë se do të shkelen nga projekti, protestat kanë vazhduar për më shumë se 120 ditë, me thirrje gjithnjë e më të forta për dorëheqjen e Ramës. Arkitektura është gjetur papritur në vijën e frontit.

«Ndihet sikur jetohej në një mbretëri autokratike», thotë Lorin Kadiu, drejtor i Citizens.al, një platformë lajmesh investigative që ka ndjekur projektet e ndërtimit në Shqipëri që nga viti 2018. «Jo vetëm mungesa e transparencës, por fakti që të gjithë duhet t'i nënshtroheni shijeve estetike të një personi. I gjithë vendi duhet të pikturohet ashtu siç dëshiron ai».

Rama, i cili u trajnua si piktor, u bë i njohur për herë të parë si kryetar bashkie i Tiranës në vitet 2000, kur bëri bujë ndërkombëtare me programin e tij për të pikturuar blloqet e zymtë sovjetike me një ylber ngjyrash të gëzuara . Ndryshimi i lirë dhe i gëzueshëm funksionoi dhe Rama u lavdërua për qasjen e tij artistike rebele.

Por, tani, shumë nga ish-mbështetësit e tij mendojnë se ambiciet e tij arkitekturore kanë shkuar shumë larg. Një letër e hapur , e shpërndarë në protesta, denoncoi “larjen e artit nga politika e buldozerit” dhe i pyeti arkitektët e mbledhur nëse ata gëzojnë “lirinë për të bërë këtu atë që do të ishte e ndaluar, e sfiduar ose ndryshe e pamundur në vendet tuaja”. Nga arkitektët e kontaktuar nga Guardian, vetëm njëri u përgjigj, duke thënë se nuk bëjnë asgjë në Shqipëri që nuk do t’u lejohej ta bënin në një vend tjetër. Ata shtuan se “liria në Shqipëri është sigurisht joshëse dhe si e tillë përgjegjësia personale është më e madhe”.

Siç shkruan Rama me theks në parathënien e tij për “Dosjet Shqiptare”, arkitektët tërhiqen nga puna në Shqipëri nga “liria nga ‘jo’-ja në të gjitha format e saj”. Faqet janë të mbushura me vizione për bregdete të virgjëra, pyje të gjelbërta dhe duna e laguna të pastra. Në Gjipe, një gji që shumë e konsiderojnë plazhin e fundit të virgjër në jug të Shqipërisë, firma holandeze MVRDV ka propozuar një hotel me pasqyra që do të shtrihet përgjatë grykës , “si një xhevahir në vijën bregdetare”.

Kjo vjen menjëherë pas kullës së tyre të apartamenteve në Tiranë, e cila ka formën e kokës së Skënderbeut , heroit kombëtar të Shqipërisë (i cili gjithashtu ka një ngjashmëri të habitshme me Ramën). Në zonën e mbrojtur të dunave të Ranës së Hedhun, arkitekti i nderuar portugez Álvaro Siza ka hartuar një plan të përgjithshëm për një zhvillim në shpatin e kodrës me një teleferik dhe një kullë në plazh .

Disa faqe më vonë, maestro zviceran Valerio Olgiati propozon një grumbull kullash betoni që ngrihen nga rëra, të mbushura me dritare mbrojtëse . Duket sikur ai mund të jetë duke u përgatitur për të shmangur një pushtim nga deti.

Shkëlqimi bregdetar vazhdon me dizajnerin fiorentin të jahteve luksoze Luca Dini (misioni i studios: “të habisë edhe më të kërkuarit”). Ai paraqet një udhëtim të ilustruar përmes 17 projekteve të tij, duke përfshirë Kompleksin Life Marina, që shtrihet në shtatë kilometra vijë bregdetare të virgjër pranë Sarandës, dhe resortin Atara, me një “kurorë” të artë që qëndron pezull mbi shkëmbinjtë si një tjetër pikë vërtetimi ushtarake. Kjo pothuajse arrin në parodi kur ilustrimet e tij në stilin komik përfundojnë me një imazh të një super-jahti që fluturon mbi një horizont, me vetë dizajnerin që deklaron nga kuverta: “[ne] krijojmë hapësira që harmonizohen me mjedisin”.

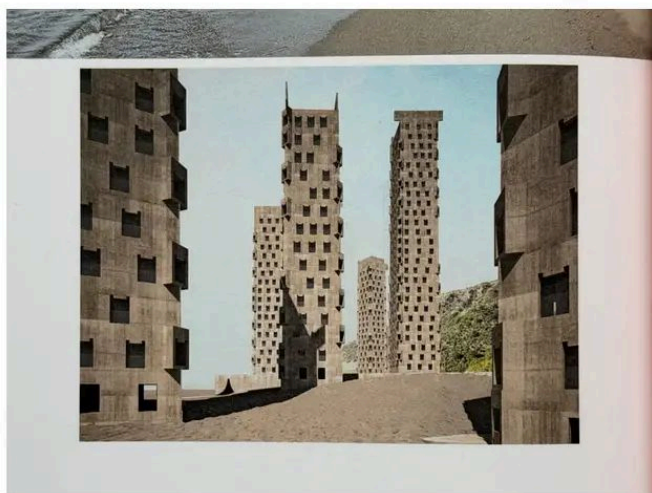
Redaktorja e librit, Anneke Abhelakh, u kërkoi arkitektëve të dorëzonin tekstet e tyre, dhe ata janë mahnitës me ndershmërinë e tyre. Ndonjëherë lexohet si një transkript i nxehtë.

“Meqenëse nuk ka shumë rregulla dhe klientëve të mi u intereson shumë pak konteksti”, shkruan arkitekti me bazë në Berlin, Sam Chermayeff, “ne jemi të detyruar të mendojmë për vlerat tona”. Ai rrëfen përvojën “vërtet të egër” të punës në Shqipëri, duke përfshirë edhe mënyrën se si u thirr, papritur, nga një prej bashkëpunëtorëve të Ramës, dhe shpejt iu kërkua të projektonte dy kulla në Tiranë , me një sipërfaqe totale prej 45,000 metrash katrorë – diçka mjaft e veçantë për një dizajner më të njohur për kuzhinat eksperimentale.

«Sigurishtë që u pajtova», shton ai, «duke mos e kuptuar vetet se çtore po ndodhte». I kontaktuar për koment, Chermayeff u përgjigj: «Unë u bëj klientëve shqiptarë të njëjtat pyetje që u bëj klientëve në çdo vend dhe jam po aq i sigurt», duke shtuar se «ashtu si në Gjermani apo SHBA, unë vërtet nuk di më shumë nga sa më thuhet» dhe se ai nuk punon në ose pranë zonave të mbrojtura. «Unë nuk bëj asgjë», shtoi ai, «nuk do ta bëja në një vend tjetër».

Arkitekti austriak Chris Precht përshkruan se si vetë Rama e kontaktoi në Instagram, “duke e pyetur nëse do të isha i interesuar të punoja në Shqipëri”. Ai tani ka 29 projekte në emrin e tij, përfshirë një “Kopsht të Edenit” prej 4 milionë eurosh, të ndërtuar në oborrin e zyrës së kryeministrit.

«Është një realitet i paimagjinueshëm», thotë një grup aktivistësh arkitektësh dhe planifikuesish urbanë shqiptarë, Arkitektët Shqipëria, i cili ka krijuar një bazë të dhënash online të të gjitha projekteve – të botuara në shqip, ndryshe nga libri. «Një grup i ngushtë arkitektësh të huaj kontaktohet drejtpërdrejt nga zyra e kryeministrit dhe merr projekte pa një procedurë konkurruese».

Arkitektët e huaj e përshkruajnë ndryshe. “Rama nuk i emëron kurrë vetë arkitektët”, më thotë një anëtar i grupit ArchArmy. “Por ai i prezanton zhvilluesit. Dhe kuptohet që, nëse ata zgjedhin një nga arkitektët e tij, ata [zhvilluesit] do të marrin leje për të ndërtuar atë që duan.”

Rama i ka mohuar vazhdimisht akuzat. Në një intervistë të furishme me CNN në qershor, ai i denoncoi pretendimet për korrupsion si “lajme të rreme”. Ai ka pohuar prej kohësh se protestat më të gjera janë nxitur nga armiq të presidentit të SHBA-së, përfshirë Iranin. “Nëse nuk do të ishte Jared Kushner,” tha ai, “askush nuk do të interesohej për flamingot, për Shqipërinë, për asgjë”. Është gjithë urrejtja kundër Trump që krijon gjithë këtë shqyrtim.”

I kontaktuar nga Guardian, zyra e kryeministrit nuk iu përgjigj kërkesave për koment të detajuar, por i quajti akuzat “thashetheme” dhe “vlerësime të hidhura”. Gjatë një fjalimi këtë javë për të nisur konkursin për një kullë të re, Rama këmbënguli që juritë e konkursit janë “kryesisht arkitektë, urbanistë dhe akademikë që janë plotësisht të lirë”, se “pala shqiptare është në pakicë” dhe se “nuk ka kurrë ndonjë orientim apo ndikim” në juri. Ai shtoi se sot Shqipëria “është ‘universiteti’ më i madh i hapur në arkitekturë”, pasi arkitektët e rinj shqiptarë kanë mundësinë “të takohen, të ndjekin, të punojnë konkretisht me mjeshtra”.

Nëntitulli i librit është Liri dhe Arkitekturë, dhe shumë nga dizajnet kanë një ajër të lirisë së plotë. “Të punosh si arkitekt në Shqipëri është çliruese”, shkruan belgu Xaveer De Geyter, së bashku me propozimin e tij për një treshe kolosale kullash në formë M për portin e Sarandës, “duke provokuar një shkallë lirie që ndonjëherë na lë të djersitur”. Studioja spanjolle Arquitectura-G vlerëson procesin e lejeve në Shqipëri si “dukshëm më të shpejtë dhe më pak kufizues” sesa gjetkë, të nxitur nga “një vizion i qartë që vjen nga kryeministri”. Manuel Aires Mateus i Portugalisë pajtohet: “Ka raste kur gjërat duhet të jenë nga lart poshtë”.

Emocioni i prekshëm i ndërtimit në terren të virgjër është gjithashtu i dukshëm. Dojeni japonez Kengo Kuma përshkruan ngazëllimin e fluturimit mbi Shqipërinë me helikopter. “E gjeta shumë emocionuese,” shkruan ai, “pasi pjesa më e madhe e natyrës është e paprekur.” Në Azi, shton ai, “është shumë e vështirë të gesh një projekt në një ‘tokë të virgjër’ të tillë”. Arkitekti indian me bazë në Berlin, Anupama Kundoo, flet për mundësinë për të krijuar, “të

lire nga bagazhi” i Evropës dhe “vendeve të tjera të zhvilluara”.

Kundoo po punon në një plan të përgjithshëm për një “vendbanim laboratorik” prej 50,000 banorësh në parkun kombëtar të mbrojtur Divjakë-Karavasta . Një projekt i tillë është bërë i mundur vetëm nga një ligj i diskutueshëm i vitit 2024, i cili lejon ndërtimin e vendpushimeve me pesë yje në zonat e mbrojtura, nga të cilat përfiton edhe plani i mbështetur nga Trump në Zvërnec.

Nuk ka asnjë sugjerim që ndonjë nga arkitektët e përmendur në këtë artikull po shkel ndonjë ligj.

«Zhvilluesit janë me nxitim», thotë Kadiu. «Ka një sprint për të ndërtuar sa më shumë të jetë e mundur përpara se këto ligje të shfuqizohen». Presioni po rritet. Shqipëria ka hyrë në fazën përfundimtare të negociatave të pranimit në BE, por këto rregullore të buta mbeten një pengesë. Si ligji i vitit 2024, ashtu edhe legjislacioni i vitit 2015 që u jep trajtim preferencial